

На другому етапі соціальної відповідальності сільськогосподарське підприємство реалізує соціальні ініціативи. У якості головного пріоритету передбачає проведення заходів соціальної відповідальності, що будуть мати позитивний вплив на економічні результати сільськогосподарського підприємства. Цей рівень передбачає забезпечення персоналу сільськогосподарського підприємства не тільки належними умовами праці, але і адекватними умовами існування

Третій етап соціальної відповідальності передбачає реалізацію заходів, економічна вигода від яких не є очевидною. Зокрема це такі суспільно значущі форми соціальної активності як підтримка історичних пам'яток, впорядкування громадських просторів на сільських територіях, організація культурних та спортивних заходів. Залежно від того, наскільки системно сільськогосподарське підприємство займається соціальними заходами, і залежно від глибини зв'язку між соціальними ініціативами та основними бізнес-процесами сільськогосподарського підприємства, можна виділити два підходи до соціальної діяльності: благодійний та комерційний. Відповідно до комерційного підходу, соціальна діяльність сільськогосподарського підприємства пов'язується з досягненнями її бізнес-цілей.

ОФШОРНІ ЗОНИ ЯК БЕЗПОДАТКОВІ ГАВАНІ ДЛЯ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

Мединська Т. В., канд. екон. наук, доц.

Проказюк М. Ю., здоб. ВО

Львівський торговельно-економічний університет

З метою успішного функціонування бізнесу в сучасних умовах з метою отримання прибутків та мінімізації сплати податків, часто вдаються до способів використання безподаткових гаваней як зон з низьким рівнем оподаткування, тобто офшорних зон. Офшорами називають компанії, зареєстровані не в тій країні, де вони працюють, а в одній з офшорних зон, що складають понад сотні країн світу, де діє інше законодавство, зменшені ставки податків на прибуток та приховуються справжні власники бізнесу.

До країн, які входять до складу офшорних зон для України станом на 2021 рік згідно законодавства відносять [1]:

1. Британські залежні території: Острів Гернси, Острів Джерсі, Острів Мен, Острів Олдерні;

2. Близький Схід: Бахрейн;
3. Центральна Америка: Беліз, Панама;
4. Європа: Андорра, Гібралтар, Монако;
5. Карибський регіон: Ангілья, Антигуа і Барбуда, Аруба, Багамські Острови, Барбадос, Бермудські острови, Британські Віргінські Острови, Віргінські Острови (США), Гренада, Кайманові Острови, Монтсеррат, Нідерландські Антильські Острови, Пуерто-Ріко, Сент-Вінсент і Гренадіни, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люсія, Співдружність Домініки, Теркс і Кайкос;
6. Африка: Ліберія, Сейшельські Острови;
7. Тихоокеанський регіон: Вануату, Маршалські Острови;
8. Південна Азія: Мальдівська Республіка.

Офшорні зони надають багато переваг для іноземних компаній та іноземних інвестицій, особливо в сфері оподаткування але разом з тим існують також і недоліки офшорів, які полягають у труднощах стосовно отримання кредитів та недовіри влади до офшорних компаній [2, с. 545].

Згідно даних Державної служби статистики України [3], спостерігається найбільший відтік грошей з України до Кіпру, так станом на 2020 рік сума склала 6272,7 млн. дол. США, зокрема вкладення капіталу спрямовується на такі сфери як: промисловість (переробна промисловість, виробництво основних фармацевтичних продуктів та препаратів); оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; транспорт, складське господарство поштова та кур'єрська діяльність; фінансова та страхова діяльність; операції з нерухомим майном; професійна наукова та технічна діяльність; діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування.

Другою країною за грошовими потоками з України є Латвія, суми прямих інвестицій (з метою використання податкової гавані) станом на 2020 рік склали 73,0 млн. дол. США. Як відомо кошти з України в Латвію направляються в такі сфери як: сільське, лісове та рибне господарство; промисловість (переробна промисловість, виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, виробництво основних фармацевтичних продуктів та препаратів); оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; фінансова та страхова діяльність; операції з нерухомим майном; діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування.

Наступною за кількістю відтоку капіталу з України є Британські Віргінські острови, сума станом на 2020 рік склала 33,7 млн. дол. США, зокрема кошти скеровуються у такі сфери: промисловість

(переробна промисловість, виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів); оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; фінансова та страхова діяльність; професійна, наукова та технічна діяльність.

Угорщина теж займає одне з вагомих країн, через які скеровуються прямі інвестиції станом на 2020 рік у розмірі 16,1 млн. дол. США, в тому числі кошти направляються у такі сфери як: промисловість (переробна промисловість, виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, водопостачання: каналізація, впровадження з відходами); транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність; професійна наукова та технічна діяльність.

Отже, з вище проаналізованого матеріалу можна зробити висновки, що найпривабливішою зоною для інвестування коштів в бізнес з метою податкової офшоризації є Кіпр. Причинами цього є: лояльна система оподаткування Кіпру включає в себе малу ставку податку на прибуток (12,5%), доходи, які звільняються від оподаткування корпоративним податком: дохід від продажу цінних паперів, дивіденди (крім тих дивідендів, які відраховуються компанією-платником дивідендів з податкової бази з податку на прибуток), процентний дохід, що виникає не в результаті звичайної (або тісно пов'язаної зі звичайною) діяльності компанії, доходи, отримані від діяльності постійного представництва за кордоном (при дотриманні певних умов), доходи у вигляді курсових різниць (форекс), за винятком курсових різниць, що відносяться до торгівлі іноземною валютою або деривативами на іноземну валюту.

Причинами відтоку грошових коштів з України до офшорів можуть бути: надмірний або високий рівень оподаткування в державі, нестабільна економіка в країні, нестабільна політична ситуація в країні, адміністративні бар'єри для ведення бізнесу, бажання приховати реального власника компанії тощо. Аби вирішити цю проблему варто вжити такі заходи: реорганізація та реформування органів, які розслідують відмивання коштів, створити в країні сприятливий інвестиційний клімат, застосування санкцій до тих, хто користується послугами податкових сховищ, перегляд українського законодавства щодо регулювання діяльності офшорного бізнесу, поширення інформації у ЗМІ щодо боротьби з відмиванням коштів, які отримані злочинним шляхом, збільшення ефективності моніторингу за грошовими операціями тощо.

Інформаційні джерела:

1. Кабінет Міністрів України. Перелік офшорних зон станом на 2021 рік. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/152436>.

2. Мединська Т. В. Особливості оподаткування в офшорних зонах. Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітні аспекти : зб. наук. праць за матеріалами II Всеукр. наук.-практ. конф. (29-30 берез. 2018 р.). Дніпро : НМетАУ, 2018. С. 542-545.

3. Державна служба статистики України. Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в економіці України/з України за 2018-2020 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/zd/inv_zd/pi_ak_ks_ved/arh_pi_ak_ks_ved_u.html.

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Осіпчук Т.С., здоб. другого (магістерського) рівня ВО
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **В.В. Антощенкова**
Державний біотехнологічний університет

Глобалізація залишається потенційно потужним і динамічним фактором економічного зростання та ефективного використання потенціалу підприємств та країни вцілому. Саме слово «потенціал» має подвійний зміст: по-перше, як фізична характеристика, величина, яка характеризує запас енергії тіла, що знаходиться в даній точці поля; по-друге – (в переносному сенсі) – ступінь потужності (прихованих можливостей) в будь-якому відношенні. Слово «потенціал» (від лат. *potentia*) означає «прихована сила», «можливість», «потужність». Отже, на нашу думку, потенціал це сукупність можливостей для досягнення певних цілей або нереалізована на даний момент здатність і реалізація якої можлива за наявності необхідних умов. У наукових джерелах відзначається важливість вивчення проблеми оцінки економічного потенціалу підприємства, розглядається сутність і склад, але елементи його структури найчастіше розглядаються відокремлено, при побудові структури економічного потенціалу не враховуються принципи ієрархії і взаємовпливу.

Необхідною умовою сталого розвитку підприємства є формування інноваційного потенціалу, на базі всіх ресурсних можливостей. При цьому, головним фактором формування інноваційного потенціалу є інтелектуальний потенціал підприємства, який в основному визначається складовими трудового потенціалу. Інтелектуальний потенціал вносить вклад в формування майнового (матеріально-технічного) потенціалу у вигляді прав на об'єкти